

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 2790
Warszawa, 23 lipca 2014 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Iwonę Śledzińską-Katarasińską.

(-) Elżbieta Achinger; (-) Małgorzata Adameczak; (-) Tadeusz Arkit; (-) Joanna Bobowska; (-) Jerzy Borowczak; (-) Jacek Brzezinka; (-) Borys Budka; (-) Renata Butryn; (-) Marian Cycoń; (-) Joanna Fabisiak; (-) Arkady Fiedler; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Elżbieta Gapińska; (-) Lidia Gądek; (-) Czesław Gluza; (-) Tomasz Głogowski; (-) Rafał Grupiński; (-) Marek Hok; (-) Renata Janik; (-) Bożena Kamińska; (-) Brygida Kolenda-Łabuś; (-) Agnieszka Kołacz-Leszczyńska; (-) Sławomir Kowalski; (-) Ligia

Krajewska; (-) Marek Krząkała; (-) Tomasz Kulesza; (-) Józef Lassota; (-) Arkadiusz Litwiński; (-) Rajmund Miller; (-) Aldona Młyńczak; (-) Anna Nemś; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Janina Okrągły; (-) Witold Pahl; (-) Paweł Papke; (-) Małgorzata Pepek; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Dorota Rutkowska; (-) Henryk Siedlaczek; (-) Waldemar Sługocki; (-) Paweł Suski; (-) Michał Szczerba; (-) Bożena Szydłowska; (-) Iwona Śledzińska-Katarasińska; (-) Teresa Świło; (-) Aleksandra Trybuś-Cieślar; (-) Piotr Van der Coghen; (-) Monika Wielichowska; (-) Radosław Witkowski; (-) Marek Wójcik; (-) Ryszard Zawadzki.

USTAWA

z dnia r.

o przekształcaniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury¹⁾

Art. 1. Ustawa określa zasady i tryb przekształcania jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) akcjach i walnym zgromadzeniu – należy przez to również rozumieć, odpowiednio: udziały i zgromadzenie wspólników;
- 2) spółce – należy przez to rozumieć spółkę, której wszystkie akcje należą do Skarbu Państwa, a organem uprawnionym do wykonywania praw z akcji jest minister właściwy do spraw Skarbu Państwa.

Art. 3. W państwową instytucję kultury może zostać przekształcona spółka prowadząca działalność z wykorzystaniem dóbr kultury, z których korzystanie w sposób nienastawiony na osiągnięcie zysku leży w interesie publicznym w celach:

- 1) trwałej ochrony dóbr kultury;
- 2) upowszechniania dóbr kultury ze względu na znaczenie dla dziedzictwa kulturowego oraz walory estetyczne i poznawcze;
- 3) udostępniania dóbr kultury do celów działalności artystycznej lub edukacyjnej.

Art. 4. Do państwowej instytucji kultury utworzonej w trybie określonym w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406).

Art. 5. Przekształcenie, o którym mowa w art. 1, wymaga:

- 1) podjęcia uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekształcenie spółki w państwową instytucję kultury;
- 2) wystąpienia z wnioskiem o przekształcenie spółki w państwową instytucję kultury;
- 3) sporządzenia aktu przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury;
- 4) wydania aktu o utworzeniu państwowej instytucji kultury oraz nadania jej statutu;
- 5) wykreślenia spółki z rejestru przedsiębiorców;
- 6) wpisania państwowej instytucji kultury do rejestru instytucji kultury.

Art. 6. 1. Uchwałę, o której mowa w art. 5 pkt 1, podejmuje walne zgromadzenie spółki.

2. Uchwałę, o której mowa w art. 5 pkt 1, umieszcza się w protokole sporządzonym przez notariusza.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych, ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

3. Uchwała, o której mowa w art. 5 pkt 1, zawiera w szczególności:

- 1) firmę, siedzibę, adres, NIP, REGON, numer w Krajowym Rejestrze Sądowym, wysokość kapitału zakładowego oraz liczbę i wartość nominalną akcji spółki;
- 2) zgodę na przekształcenie spółki w państwową instytucję kultury.

4. Do uchwały, o której mowa w art. 5 pkt 1, dołącza się w szczególności:

- 1) uzasadnienie przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury ze względu na cele, o których mowa w art. 3;
- 2) odpis aktu komercjalizacji, na podstawie którego powstała spółka;
- 3) odpis statutu, aktu założycielskiego albo umowy spółki;
- 4) odpis ostatniego rocznego sprawozdania finansowego spółki wraz z uchwałą walnego zgromadzenia spółki w sprawie jego zatwierdzenia;
- 5) odpis ostatniego sprawozdania z działalności spółki wraz z uchwałą z uchwałą walnego zgromadzenia spółki w sprawie jego zatwierdzenia;
- 6) odpis ostatniej uchwały walnego zgromadzenia spółki w sprawie podziału zysku netto albo pokrycia straty;
- 7) odpis opinii i raportu biegłego rewidenta z badania sprawozdania, o którym mowa w pkt 4, o ile podlegało ono badaniu;
- 8) kwestionariusze osobowe członków zarządu spółki oraz oświadczenia członków zarządu o nieuczestniczeniu we władzach spółek konkurencyjnych;
- 9) wykaz dokumentów, na podstawie których spółka nabyła określone prawo do nieruchomości, oraz odpisy tych dokumentów;
- 10) pisemne oświadczenie zarządu spółki zawierające informacje dotyczące:
 - a) liczby pracowników zatrudnionych w spółce,
 - b) związków zawodowych działających w spółce,
 - c) stanu prawnego nieruchomości należących do spółki lub będących w posiadaniu spółki,
 - d) akcji należących do spółki,
 - e) ograniczonych praw rzeczowych ustanowionych na majątku spółki,
 - f) roszczeń osób fizycznych i prawnych do majątku spółki, w tym roszczeń byłych właścicieli i ich spadkobierców,
 - g) poręczeń i gwarancji udzielonych przez spółkę,
 - h) tytułów egzekucyjnych do majątku spółki,
 - i) wielkości kapitału własnego spółki, z wyszczególnieniem wielkości poszczególnych kapitałów, według stanu na ostatni dzień miesiąca poprzedzającego podjęcie uchwały,
 - j) wartości poszczególnych aktywów trwałych zgodnie z wartością wykazaną w księgach rachunkowych, według stanu na ostatni dzień roku obrotowego oraz ostatni dzień miesiąca poprzedzających podjęcie uchwały wraz z wykazami tych aktywów.

5. Organ uprawniony do wykonywania praw z akcji spółki występuje z wnioskiem, o którym mowa w art. 5 pkt 2, do ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, dołączając do wniosku odpis uchwały, o której mowa w ust. 1.

Art. 7. 1. W przypadku uznania, że przekształcenie spółki w państwową instytucję kultury spełnia cele określone w art. 3, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, na wniosek, o którym mowa w art. 5 pkt 2, przekształca spółkę w państwową instytucję kultury przez sporządzenie aktu przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury, w formie aktu notarialnego.

2. Akt przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury zawiera w szczególności oświadczenie o przekształceniu spółki w państwową instytucję kultury.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po sporządzeniu aktu przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury, wydaje akt o utworzeniu państwowej instytucji kultury oraz nadaje jej statut.

4. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego przekazuje odpisy dokumentów, o których mowa w ust. 1 i 3, organowi uprawnionemu do wykonywania praw z akcji przekształcanej spółki.

Art. 8. 1. Właściwy sąd rejestrowy dokonuje z urzędu wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców, po przedłożeniu przez organ uprawniony do wykonywania praw z akcji tej spółki odpisów dokumentów, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 3.

2. Z dniem wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego dokonuje wpisu państwowej instytucji kultury do rejestru instytucji kultury.

3. Przekształcana spółka staje się państwową instytucją kultury z dniem dokonania wpisu państwowej instytucji kultury do rejestru instytucji kultury (dzień przekształcenia).

4. W przypadku dokonania wpisu państwowej instytucji kultury do rejestru instytucji kultury po dniu wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców, wpis ten ma moc wsteczną od dnia wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców.

Art. 9. Państwowa instytucja kultury utworzona w trybie określonym w niniejszej ustawie, zwana dalej „utworzoną instytucją kultury”, z dniem przekształcenia, wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była przekształcana spółka, bez względu na charakter prawny tych stosunków, w szczególności pozostaje podmiotem zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane spółce przed dniem przekształcenia, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej.

Art. 10. 1. Pracownicy przekształcanej spółki stają się, z dniem przekształcenia, pracownikami utworzonej instytucji kultury, z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy.

2. Na stanowisko dyrektora utworzonej instytucji kultury, minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego powołuje prezesa zarządu przekształcanej spółki, który zajmuje to stanowisko do czasu powołania dyrektora utworzonej instytucji kultury w trybie art. 15 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

3. W przypadku, gdy prezes zarządu przekształcanej spółki nie wyrazi zgody na powołanie, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw kultury i dziedzictwa narodowego powołuje na stanowisko dyrektora utworzonej instytucji kultury inną osobę, która zajmuje to stanowisko do czasu powołania dyrektora utworzonej instytucji kultury w trybie art. 15 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

4. Stosunek pracy członków zarządu przekształcanej spółki wygasa z dniem wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców.

5. Członkom zarządu, o których mowa w ust. 4, przysługuje odprawa, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2013 r. poz. 254), w wysokości określonej w umowie o pracę albo umowie cywilnoprawnej będącej podstawą zatrudnienia przez przekształcaną spółkę. Odprawa ta nie przysługuje w przypadku zatrudnienia członka zarządu w utworzonej instytucji kultury.

6. Mandaty członków organów przekształcanej spółki wygasają z dniem wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców.

7. Przepis ust. 6 stosuje się odpowiednio do pełnomocnika wspólnika w przekształcanej spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

- Art. 11.** 1. Bilans zamknięcia przekształcanej spółki staje się bilansem otwarcia utworzonej instytucji kultury, przy czym fundusz utworzonej instytucji kultury jest równy sumie kapitału zakładowego, kapitału zapasowego, kapitału z aktualizacji wyceny oraz pozostałych kapitałów rezerwowych przekształcanej spółki.
2. Zysk netto przekształcanej spółki za okres poprzedzający jej wykreślenie z rejestru przedsiębiorców powiększa zysk z lat ubiegłych bądź pomniejsza stratę z lat ubiegłych.
3. Strata netto przekształcanej spółki za okres poprzedzający jej wykreślenie z rejestru przedsiębiorców pomniejsza zysk z lat ubiegłych bądź powiększa stratę z lat ubiegłych.

- Art. 12.** 1. Organ, o którym mowa w art. 6 ust. 5, w drodze pisemnego oświadczenia:
- 1) rozpatruje i zatwierdza bądź odmawia zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania zarządu z działalności przekształcanej spółki za okres poprzedzający jej wykreślenie z rejestru przedsiębiorców;
 - 2) udziela bądź odmawia udzielenia członkom organów przekształcanej spółki absolutorium z wykonania przez nich obowiązków w okresie poprzedzającym jej wykreślenie z rejestru przedsiębiorców.
2. Sprawozdanie finansowe, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, podlega badaniu przez biegłego rewidenta.

Art. 13. W ustawie z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 102, poz. 710, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 oraz z 2011 r. Nr 126, poz. 713) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 27a w ust. 1:
 - a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„1. Do państwowych instytucji filmowych oraz spółek powstałych w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych stosuje się odpowiednio przepisy o komercjalizacji i prywatyzacji, z tym że:”,
 - b) pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:
„2) w razie podjęcia decyzji o prywatyzacji państwowej instytucji filmowej albo spółki powstałej w wyniku komercjalizacji państwowej instytucji filmowej zasoby sztuki filmowej zgromadzone w tej instytucji albo spółce stają się nieodpłatnie własnością Filмотeki Narodowej i podlegają przekazaniu jej;
 - 3) prywatyzacji nie podlegają autorskie prawa majątkowe do filmów wyprodukowanych do dnia 31 grudnia 1989 r. przysługujące państwowej instytucji filmowej albo spółce powstałej w wyniku komercjalizacji państwowej instytucji filmowej; w razie prywatyzacji prawa te stają się nieodpłatnie własnością Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej;”,
 - c) pkt 7 otrzymuje brzmienie:
„7) na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego lub ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Rada Ministrów może w formie uchwały udzielić zgody na inny niż publiczny tryb zbycia udziałów

lub akcji skomercjalizowanych państwowych instytucji filmowych poprzez ich nieodpłatne wniesienie do Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, który ma obowiązek je zbyć w terminie 12 miesięcy od dnia wniesienia, w tym nieodpłatnie na rzecz jednostki samorządu terytorialnego w celu prowadzenia działalności kulturalnej.”;

2) po art. 27a dodaje się art. 27b w brzmieniu:

„Art. 27b. Do likwidacji i upadłości spółki powstałej w wyniku komercjalizacji państwowej instytucji filmowej stosuje się, odpowiednio: ustawę z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1030) albo ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r. poz. 1112 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 335 i 613), z tym że z dniem postawienia w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości spółki powstałej w wyniku komercjalizacji państwowej instytucji filmowej:

- 1) zasoby sztuki filmowej zgromadzone w tej spółce stają się nieodpłatnie własnością Filмотeki Narodowej i podlegają jej przekazaniu;
- 2) autorskie prawa majątkowe przysługujące tej spółce stają się nieodpłatnie własnością Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej.”.

Art. 14. W ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2012 r. poz. 406), po art. 25 dodaje się art. 25a w brzmieniu:

„Art. 25a. 1. Instytucja kultury utworzona w trybie określonym w art. 18 ust. 1 albo art. 20 ust. 1 albo przekazana w trybie art. 21a ust. 2 albo art. 21a ust. 2a, wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była łączona, dzielona albo przekazywana instytucja, bez względu na charakter prawny tych stosunków, w szczególności pozostaje podmiotem zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane tej instytucji przed jej przekształceniem, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej.

2. Organizator likwidowanej instytucji kultury, wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była likwidowana instytucja, bez względu na charakter prawny tych stosunków, w szczególności pozostaje podmiotem zezwoleń, koncesji oraz ulg, które zostały przyznane likwidowanej instytucji przed jej likwidacją, chyba że ustawa lub decyzja o udzieleniu zezwolenia, koncesji albo ulgi stanowi inaczej.”.

Art. 15. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa stanowi nową regulację prawną, która dotyczy dwóch działów zgodnie z klasyfikacją wynikającą z ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 743, z późn. zm.), tj. działu Skarb Państwa oraz działu kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.

Potrzeba wydania projektowanej ustawy wynika z konieczności zabezpieczenia składników majątkowych w postaci narodowych dóbr kultury posiadanych przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa prowadzących działalność w sferze kultury, takich jak np. Polskie Wydawnictwo Muzyczne S.A. z siedzibą w Krakowie, zwane dalej „PWM S.A.”, czy spółki powstałe w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych. Mając na uwadze złożoność praw autorskich i majątkowych, które kształtują się różnie w poszczególnych spółkach, optymalnym rozwiązaniem zapewniającym ochronę dóbr kultury, a także ułatwiającym działalność tych podmiotów w dziedzinie kultury będzie przekształcenie jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury, co zapewni sukcesję uniwersalną.

Celem projektowanej ustawy jest zatem wprowadzenie do systemu prawnego przepisów umożliwiających przekształcenie w państwowe instytucje kultury zarówno PWM S.A. i spółek powstałych w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych, jak również innych jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury. Nadmienić należy, że w obowiązującym systemie prawnym nie ma regulacji umożliwiających bezpośrednie przekształcenie ww. spółek w instytucje kultury.

Obecnie w nadzorze Ministra Skarbu Państwa, zwanego dalej „MSP”, pozostają cztery spółki handlowe prowadzące działalność z wykorzystaniem dóbr kultury, tj.:

- 1) PWM S.A;
- 2) spółki powstałe w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych:
 - a) Studio Filmów Rysunkowych sp. z o.o. z siedzibą w Bielsku-Białej,
 - b) Studio Miniatur Filmowych sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
 - c) Studio Filmowe KRONIKA Polska Kronika Filmowa sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Za przyjęciem rozwiązania umożliwiającego przekształcenia ww. spółek w instytucje kultury przemawiają następujące argumenty:

- 1) specyfika działalności oraz posiadane przez te spółki zasoby dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, stanowiące znakomity dorobek artystyczny i wymagające trwałej ochrony, które powinny być wykorzystywane dla celów działalności artystycznej i edukacyjnej;
- 2) przekształcenie spółek w państwowe instytucje kultury będzie stanowić optymalne rozwiązanie, które zapewni sukcesję uniwersalną, co ma istotne znaczenie z uwagi na konieczność przejęcia całości praw autorskich i praw pokrewnych tych spółek przez nowotworzone instytucje, bez względu na to, czy prawa te były nabyte drogą przeniesienia prawa czy w drodze licencji;
- 3) brak mechanizmów prawnych umożliwiających dofinansowanie niedochodowej działalności „misyjnej” PWM S.A. oraz dysonans pomiędzy działalnością spółki rozumianą jako pełnienie misji (zabezpieczenie ochrony narodowych dóbr kultury), a potrzebą komercyjnego podejścia wynikającą z regulacji, jakim podlega spółka prawa handlowego. PWM S.A. po komercjalizacji stało się jednoosobową spółką Skarbu Państwa, działającą na zasadach rynkowych, mimo że głównym celem jego działalności jest promocja polskiej twórczości i zachowanie (zabezpieczenie) narodowych dóbr kultury;
- 4) trudności w zapewnieniu źródeł finansowania działalności spółek;
- 5) konieczność znalezienia formuły dalszego funkcjonowania dla PWM S.A. i spółek powstałych w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych jako instytucji kultury;
- 6) nadzór nad tego typu działalnością powinien sprawować Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego, zwany dalej „MKiDN”, jako minister właściwy m.in. do spraw z zakresu rozwoju i opieki nad materialnym i niematerialnym dziedzictwem narodowym oraz spraw dotyczących działalności kulturalnej, w tym mecenatu państwowego nad tą działalnością zgodnie z art. 4 oraz art. 14 ustawy z dnia 4 września 1997r. o działach administracji rządowej;
- 7) nieudane próby prywatyzacji dwóch spółek filmowych - brak zainteresowania ze strony inwestorów;
- 8) brak możliwości wniesienia udziałów spółek do instytucji kultury - przepisy ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej

(Dz. U. z 2012r. poz. 406) nie przewidują możliwości nabywania akcji lub udziałów spółek przez instytucje kultury;

- 9) konieczność zabezpieczenia zasobów sztuki filmowej i autorskich praw majątkowych do filmów wyprodukowanych przed dniem 31 grudnia 1989 r.;
- 10) brak przepisów umożliwiających zabezpieczenie majątkowych praw autorskich do filmów oraz ochronę materiałów filmowych, stanowiących narodowe dziedzictwo kulturalne w dziedzinie kinematografii, w przypadku likwidacji lub upadłości spółki.

Przyjęta w projektowanych przepisach koncepcja przekształcania przedmiotowych spółek zakłada:

- 1) przekształcenie przedmiotowych spółek bezpośrednio w państwowe instytucje kultury;
- 2) wskazanie walnego zgromadzenia (zgromadzenia wspólników) spółki jako organu uruchamiającego proces przekształcenia spółek w państwowe instytucje kultury,
- 3) wskazanie organu uprawnionego do wykonywania praw z akcji (udziałów) spółki (jest nim MSP jako właściwy do wystąpienia do MKiDN z wnioskiem o przekształcenie spółki w państwową instytucję kultury, do zatwierdzenia sprawozdania finansowego oraz sprawozdania zarządu z działalności spółki za okres poprzedzający jej wykreślenie z rejestru przedsiębiorców, a także do udzielenia absolutorium osobom pełniącym funkcje w organach Spółki, złożenia wniosku o wykreślenie spółki z KRS;
- 4) określenie roli i kompetencji MKiDN w procesie przekształcenia (sporządzenie aktu przekształcenia na wniosek MSP, wydanie aktu o utworzeniu państwowej instytucji kultury, nadanie jej statutu, powołanie dyrektora państwowej instytucji kultury, rejestracja we właściwym rejestrze);
- 5) uregulowanie spraw dotyczących bilansu zamknięcia spółki i funduszy utworzonej instytucji kultury,
- 6) dokonanie wpisu państwowej instytucji kultury do rejestru instytucji kultury z dniem wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców,
- 7) wstąpienie państwowej instytucji kultury utworzonej w trybie ustawowym we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była przekształcana spółka, bez względu na charakter prawny tych stosunków,

- 8) zabezpieczenie praw autorskich do filmów oraz ochrony materiałów filmowych, stanowiących narodowe dziedzictwo kulturalne w przypadku likwidacji lub upadłości spółki.

Zgodnie z powyższą koncepcją, projektowane przepisy umożliwią płynne przejście majątku spółek na instytucje kultury, wstąpienie państwowej instytucji kultury utworzonej w projektowanym w ustawie trybie we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była przekształcana spółka. Ponadto przewidują dodatkowo wprowadzenie zmian do ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych, mających na celu zabezpieczenie praw autorskich do filmów oraz ochrony materiałów filmowych, stanowiących narodowe dziedzictwo kulturalne w przypadku likwidacji lub upadłości spółki. Zmiany te sprowadzają się do:

- 1) zmiany art. 27 a ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych w ten sposób, aby wyraźnie z niego wynikało, że przepis ten ma również zastosowanie do spółek powstałych w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych, jak również, że zbycie przez Polski Instytut Sztuki Filmowej, zwany dalej „PISF”, udziałów lub akcji skomercjalizowanych państwowych instytucji filmowych, nieodpłatnie wniesionych do PISF w trybie ust. 1 pkt 7, może nastąpić także nieodpłatnie na rzecz jednostki samorządu terytorialnego w celu prowadzenia działalności kulturalnej. Intencją tej zmiany jest wprowadzenie dodatkowej możliwości racjonalnego zagospodarowania potencjału przedmiotowych spółek na rzecz jednostek samorządu terytorialnego jako podmiotów uprawnionych a zarazem zobowiązanych przepisami ustrojowymi do prowadzenia na swoim terenie spraw z zakresu kultury – przy zachowaniu ograniczeń i wymogów ustawowych dotyczących j.s.t. w odniesieniu do zakresu działalności spółki. Zważywszy na kondycję finansową spółek oraz na fakt, że po przejęciu praw z udziałów lub akcji przez j.s.t. realizowałyby one zadania pozostające w sferze użyteczności publicznej (a więc nie nastawionej na zysk), celowym jest ich zbycie nieodpłatne;
- 2) dodania art. 27 b w ww. ustawie, który ma na celu zabezpieczenie majątkowych praw autorskich do filmów oraz ochrony materiałów filmowych, stanowiących narodowe dziedzictwo kulturalne w przypadku, gdyby zaistniały okoliczności wskazujące na konieczność likwidacji lub upadłości którejkolwiek ze spółek.

Projektowane przepisy zakładają także zmianę do ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej w zakresie zapewnienia sukcesji uniwersalnej w przypadkach zmian przekształceniowych dokonywanych w ramach istniejących instytucji kultury (przypadki: dzielenia, łączenia, przekazania do współprowadzenia czy prowadzenia instytucji kultury innemu organizatorowi).

Projektowana ustawa nie wywoła skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Źródłem finansowania kosztów realizacji zadań związanych z wejściem w życie projektowanej ustawy będą środki z budżetu państwa.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 1 września 2014 r.

BAS-WAPEiM-1852/14

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia prawna w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek
Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury
w państwowe instytucje kultury (przedstawiciel wnioskodawców: poseł
Iwona Śledzińska-Katarasińska)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt zmierza do określenia zasad i trybu przekształcania jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury. Utworzona w tym trybie państwowa instytucja kultury ma wstąpić we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była przekształcana spółka. Pracownicy przekształcanej spółki mają stać się, z dniem przekształcenia, pracownikami utworzonej instytucji kultury, z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy.

Do państwowej instytucji kultury utworzonej w trybie określonym w projekcie ustawy mają mieć zastosowanie przepisy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹. Zgodnie z postanowieniami rozdziału 2A ustawy, dotyczącego pracowników instytucji kultury, stosuje się do nich przepisy Kodeksu pracy, jednak z uwzględnieniem określonych w tym rozdziale modyfikacji. Określone tam odrębności dotyczą (1) możliwości przedłużenia do 12 miesięcy okresu rozliczeniowego czasu pracy, co może nastąpić na podstawie układu zbiorowego lub indywidualnego porozumienia; (2) możliwości stosowania przerywanego czasu pracy; (3) wyłączenia stosowania art. 151¹² zd. I Kodeksu pracy („Pracownik pracujący w niedziele powinien korzystać co najmniej raz na 4 tygodnie z niedzieli wolnej od pracy”). Ustawa ta określa również zasady

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 406 i z 2014 r., poz. 423.

przyznawania dodatków, nagród i odpraw.

Na stanowisko dyrektora utworzonej instytucji kultury ma zostać powołany prezes zarządu przekształcanej spółki, przy czym ma on zajmować to stanowisko do czasu powołania dyrektora utworzonej instytucji kultury w trybie określonym w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Stosunek pracy członków zarządu przekształcanej spółki wygasa natomiast z dniem wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców. Członkom zarządu przysługuje odprawa, chyba że zostaną oni zatrudnieni w utworzonej instytucji kultury.

Fundusz utworzonej instytucji kultury ma być równy sumie kapitału zakładowego, kapitału zapasowego, kapitału z aktualizacji wyceny oraz pozostałych kapitałów rezerwowych przekształcanej spółki.

Projekt ustawy zmierza ponadto do wprowadzenia zmian w dwóch ustawach. W odniesieniu do ustawy z 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych² projekt przewiduje wobec spółek powstałych w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych odpowiednie stosowanie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji, a także przepisów Kodeksu spółek handlowych i ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze z uwzględnieniem przewidzianych w nowelizowanej ustawie odrębności. Zmiana w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej przewiduje, że instytucja kultury utworzona lub przekazana w trybie określonym w nowelizowanej ustawie, wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była łączona, dzielona albo przekazywana instytucja.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

2.1 Zagadnienie ochrony uprawnień pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstwa (zakładu) stanowi przedmiot regulacji dyrektywy 2001/23/WE³ (dalej: dyrektywa). Akt ten ma zastosowanie do każdego przypadku przejęcia przedsiębiorstwa (zakładu) lub części przedsiębiorstwa (zakładu), przez innego pracodawcę w wyniku prawnego przeniesienia własności lub łączenia⁴.

Z uwagi zarówno na rozbieżności między wersjami językowymi dyrektywy, jak i różnice między rozumieniem określonych pojęć w prawie poszczególnych państw członkowskich, przytoczony przepis dyrektywy jest interpretowany przez Trybunał Sprawiedliwości UE (dalej: TS lub Trybunał) rozszerzająco. W ocenie Trybunału znajduje to uzasadnienie w celu dyrektywy,

² Dz. U. z 2007 r. Nr 102, poz. 710, ze zmianami.

³ Dyrektywa Rady 2001/23/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zbliżania ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do ochrony praw pracowniczych w przypadku przejęcia przedsiębiorstw, zakładów lub części przedsiębiorstw lub zakładów (Dz. Urz. UE L 82 z 22.3.2001, s. 16).

⁴ Art. 1 ust. 1 lit. a dyrektywy.

jakim jest ochrona pracowników w przypadku zmiany pracodawcy⁵. W szczególności należy zauważyć, że zgodnie z orzecnictwem przeniesienie własności przedsiębiorstwa nie jest warunkiem koniecznym dla zastosowania reguł określonych w dyrektywie. Decydująca jest natomiast zmiana podmiotu występującego w charakterze pracodawcy⁶. Pracownicy, których pracodawca zmienił się mimo braku przeniesienia własności wymagają bowiem równoważnej ochrony⁷. Dyrektywa ma więc zastosowanie do wszystkich wypadków zmiany, w sferze stosunków umownych, osoby fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za prowadzenie przedsiębiorstwa, która wykonuje obowiązki pracodawcy w stosunku do pracowników przedsiębiorstwa⁸.

W odniesieniu do pojęcia „przedsiębiorstwa” TS orzekł, że obejmuje ono każdą jednostkę gospodarczą zorganizowaną w sposób stały, niezależnie od jej formy prawnej i sposobu finansowania. Taką jednostką stanowi każde połączenie osób i składników pozwalające na prowadzenie działalności gospodarczej, które realizuje określony cel oraz jest dostatecznie zorganizowane i niezależne. Pojęcie „działalność gospodarcza” oznacza natomiast każdą działalność polegającą na oferowaniu towarów lub usług na danym rynku. Obejmuje ono również świadczenie usług, które jakkolwiek nie obejmują wykonywania prerogatyw władzy publicznej, są zapewniane w interesie publicznym i bez celu zarobkowego oraz znajdują się w stosunku konkurencji z usługami oferowanymi przez podmioty działające w celu zarobkowym⁹. Dyrektywa znajduje zastosowanie do przedsiębiorstw prywatnych i publicznych, prowadzących działalność gospodarczą, bez względu na to, czy działają dla osiągnięcia zysku czy nie¹⁰.

Przejęcie, w rozumieniu dyrektywy, następuje wtedy, kiedy przejmowana jest jednostka gospodarcza, która zachowuje swoją tożsamość, oznaczającą zorganizowane połączenie zasobów, którego celem jest prowadzenie działalności gospodarczej¹¹. Okoliczność, że przejęcie wynika z jednostronnych decyzji władz publicznych, a nie z umowy, nie wyłącza stosowania wspomnianej dyrektywy¹². W celu określenia, czy ma miejsce „przejęcie” w rozumieniu dyrektywy, decydującym kryterium jest więc ustalenie, czy dana jednostka zachowuje swą tożsamość po przejęciu jej przez nowego

⁵ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Zb. Orz. 2011 I-07491, pkt 63.

⁶ Wyrok Trybunału z dnia 2 grudnia 1999 r. w sprawie C-234/98 G. C. Allen i in. przeciwko Amalgamated Construction Co. Ltd., Zb. Orz. 1999 I-08643, pkt 16.

⁷ Wyrok Trybunału z dnia 17 grudnia 1987 r. w sprawie 287/86 Landsorganisationen i Danmark for Tjenerforbundet i Danmark przeciwko Ny Mølle Kro, Zb. Orz. 1987 05465, pkt 12.

⁸ Wyrok Trybunału z dnia 6 marca 2014 r. w sprawie C-458/12 Lorenzo Amatori i in. przeciwko Telecom Italia SpA i Telecom Italia Information Technology Srl, dotychczas nieopublikowany, pkt 29.

⁹ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Zb. Orz. 2011 I-07491, pkt. 42-44.

¹⁰ Art. 1 ust. 1 lit. c dyrektywy.

¹¹ Art. 1 ust. 1 lit. b dyrektywy.

¹² Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Zb. Orz. 2011 I-07491, pkt 63.

pracodawcę¹³.

Reorganizacja administracyjna organów administracji publicznej, lub przeniesienie funkcji administracyjnych między organami administracji publicznej, nie stanowią przejścia w rozumieniu dyrektywy¹⁴. Jednak sama tylko okoliczność, że przejęty personel i wykonywane przez niego czynności wchodzi w zakres administracji publicznej nie powoduje wyłączenia takiego podmiotu z zakresu stosowania dyrektywy. Zakres powyższych wyjątków jest ograniczony do przypadków, w których przejście dotyczy działalności stanowiącej wykonywanie prerogatyw władzy publicznej¹⁵. Uzasadniając powyższe stanowisko Trybunał podkreślił, że nie ma podstaw aby uznać, że pracownicy sektora publicznego, podlegający ochronie jako pracownicy na mocy prawa krajowego i będący przedmiotem przejścia przez nowego pracodawcę w ramach administracji publicznej, nie mogą korzystać z ochrony ustanowionej dyrektywą wyłącznie dlatego, że przejście to dokonane jest w ramach reorganizacji rzeczowej administracji. Przyjęcie takiej interpretacji prowadziłoby do sytuacji, w której każde przejście dokonane względem takich pracowników mogłoby zostać wyłączone przez dany organ publiczny z zakresu stosowania dyrektywy, wyłącznie z tego powodu, że przejście stanowiłoby część reorganizacji personelu. Liczne kategorie pracowników wykonujących działalność o charakterze gospodarczym (w rozumieniu orzecznictwa Trybunału) mogłyby zostać w ten sposób pozbawione ochrony przewidzianej w dyrektywie. Taki skutek trudno byłoby pogodzić zarówno z zawartą w dyrektywie normą, zgodnie z którą zbywającym i przejmującym może być każda osoba fizyczna lub prawna będąca pracodawcą, jak i z koniecznością interpretowania wyjątków w sposób zawężający, uwzględniając cel dyrektywy, jakim jest ochrona socjalna¹⁶. Trybunał podkreśla jednak, że postanowienia dyrektywy nie naruszają uprawnień państw członkowskich do przeprowadzania racjonalnej reorganizacji ich administracji. Ich celem jest jedynie zapobieżenie temu, aby podlegający przejściu pracownicy znaleźli się, wyłącznie z powodu przejścia, w sytuacji mniej korzystnej niż dotychczasowa. Dyrektywa nie uniemożliwia też zmiany stosunków pracy przez pracodawców na niekorzyść pracownika. Zakazuje jedynie tego, aby takie zmiany następowały przy okazji i z powodu przejścia¹⁷.

2.2 W świetle powyższych kryteriów należy uznać, że postanowienia dyrektywy znajdują zastosowanie do przekształceń, których dotyczy opiniowany projekt. Przekształcenie jednoosobowej spółki Skarbu Państwa w państwową

¹³ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Zb. Orz. 2011 I-07491, pkt 60.

¹⁴ Art. 1 ust. 1 lit. c dyrektywy.

¹⁵ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Zb. Orz. 2011 I-07491, pkt. 53-54.

¹⁶ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Zb. Orz. 2011 I-07491, pkt. 57-58.

¹⁷ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 6 września 2011 r. w sprawie C-108/10 Ivana Scattolon przeciwko Ministero dell'Istruzione, dell'Università e della Ricerca, Zb. Orz. 2011 I-07491, pkt 59.

instytucję kultury (posiadającą osobowość prawną, zgodnie z art. 14 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej) stanowi bowiem zmianę osoby występującej w charakterze pracodawcy.

Przekształcony podmiot należy uznać za „przedsiębiorstwo” w przytoczonym wyżej rozumieniu. Co prawda art. 3 ust. 2 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej stanowi, że określona w ustawie działalność kulturalna nie stanowi działalności gospodarczej w rozumieniu odrębnych przepisów, jednak na gruncie prawa UE pojęciom „przedsiębiorcy” i „działalności gospodarczej” nadaje się autonomiczne w stosunku do prawa krajowego znaczenie, co zostało przedstawione wyżej. W szerokim pojęciu „upowszechniania” i „udostępniania” dóbr kultury, co ma stanowić przedmiot działalności powołanej instytucji kulturalnej, niewątpliwie może mieścić się działalność polegająca na świadczeniu usług, które – choćby były realizowane bez celu zarobkowego i w interesie publicznym – znajdują się w stosunku konkurencji z usługami oferowanymi przez podmioty działające w celu zarobkowym.

Nie budzi też wątpliwości, że przekształcane przedsiębiorstwo ma zachować swoją „tożsamość” po przekształceniu. Jednocześnie w analizowanym przypadku nie znajduje zastosowania wyłączenie określone w art. 1 ust. 1 lit. c zd. II dyrektywy. Przekształcenie dotyczy bowiem spółek i nie wiąże się z przeniesieniem uprawnień o charakterze władczym.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1 Zgodnie z art. 3 ust. 1 dyrektywy, prawa i obowiązki zbywającego wynikające z umowy o pracę lub stosunku pracy istniejącego w momencie przejęcia, przechodzą, w wyniku tego przejęcia, na przejmującego. Jednak, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, dyrektywa nie uniemożliwia wprowadzenia w takiej sytuacji niekorzystnych dla pracownika zmian w treści stosunku pracy, o ile wprowadzenie takich zmian byłoby w świetle prawa krajowego dopuszczalne również w przypadku braku zbycia przedsiębiorstwa¹⁸. Ponadto, dyrektywa nie ma na celu wyłącznie ochrony interesów pracowników przy przejęciu przedsiębiorstwa, lecz powinna zapewnić wyważenie z jednej strony słusznych interesów pracowników, a z drugiej strony – słusznych interesów przejmującego. Powinien on więc być uprawniony do przeprowadzenia koniecznych dostosowań i zmian w celu kontynuacji swojej działalności. W szczególności TS zwrócił uwagę, że przeniesienie przedsiębiorstwa z sektora publicznego do sektora prywatnego może uzasadniać, w świetle nieuniknionych różnic między tymi dwoma sektorami w zakresie warunków pracy, poważnych

¹⁸ Wyrok Trybunału z dnia 14 września 2000 r. w sprawie C-343/98 Renato Collino i Luisella Chiappero przeciwko Telecom Italia SpA, Zb. Orz. 2000 I-06659, pkt. 53; Wyrok Trybunału z dnia 12 listopada 1992 r. w sprawie C-209/91 Anne Watson Rask i Kirsten Christensen przeciwko Iss Kantineservice A/S, 1992 I-05755, pkt 28.

dostosowań i zmian¹⁹. Podobnie w przypadku przejęcia działalności podmiotu prawa prywatnego przez podmiot publicznoprawny dopuszczalne jest zastosowanie do pracowników przepisów regulujących status pracowników państwowych, choćby prowadziło to do pogorszenia ich sytuacji (np. obniżenia wynagrodzenia²⁰). Jednak w takim przypadku, jeżeli przedmiotowa modyfikacja może zostać uznana za poważną zmianę warunków pracy na niekorzyść pracowników objętych przejęciem, pracodawcę uważa się zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy za odpowiedzialnego za rozwiązanie ich umów o pracę²¹ (bez względu na to, do której ze stron należała formalna inicjatywa rozwiązania tej umowy²²). Ponadto, zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy, przejęcie przedsiębiorstwa (zakładu) nie stanowi samo w sobie podstawy do zwolnienia pracownika, czy to przez zbywającego czy przejmującego. Postanowienie to nie stoi jednak na przeszkodzie zwolnieniom z powodów ekonomicznych, technicznych lub organizacyjnych, powodujących zmiany w stanie zatrudnienia²³.

3.2 W świetle powyższego orzecznictwa należy uznać, że zmiany w zakresie uprawnień pracowniczych, polegające na zmodyfikowaniu reguł określonych w Kodeksie pracy, mieszczą się w granicach dopuszczalnych przez prawo UE. Konkluzja ta znajduje potwierdzenie w uzależnieniu dopuszczalności modyfikacji od stwierdzenia ich konieczności. Zgodnie z art. 26b ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, okres rozliczeniowy może bowiem zostać przedłużony tylko „z uzasadnionych przyczyn dotyczących organizacji pracy oraz pod warunkiem przestrzegania ogólnych zasad dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników”. Z kolei wprowadzenie przerywanego czasu pracy będzie dopuszczalne, jeżeli będzie to „uzasadnione rodzajem pracy lub jej organizacją” (art. 26c tej ustawy).

Opiniowany projekt przewiduje ponadto, że stosunek pracy członków zarządu przekształcanej spółki wygasa z dniem wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców, natomiast prezes zarządu przekształcanej spółki ma zostać powołany na stanowisko dyrektora utworzonej instytucji kultury, przy czym ma on zajmować to stanowisko do czasu powołania dyrektora utworzonej instytucji kultury w trybie określonym w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Należy uznać, że dyrektywa nie sprzeciwia się takiemu postanowieniu. Wygaśnięcie stosunku

¹⁹ Wyrok Trybunału z dnia 18 lipca 2013 r. w sprawie C-426/11 Mark Alemo-Herron i inni przeciwko Parkwood Leisure Ltd., dotychczas nieopublikowany, pkt. 25-27.

²⁰ Wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 2004 r. w sprawie C-425/02 Johanna Maria Delahaye, małżonka Boor przeciwko Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative, Zb. Orz. 2004 I-10823, pkt 32-33.

²¹ Wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 2004 r. w sprawie C-425/02 Johanna Maria Delahaye, małżonka Boor przeciwko Ministre de la Fonction publique et de la Réforme administrative, Zb. Orz. 2004 I-10823, pkt 32-33, 35.

²² Wyrok Trybunału z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie C-396/07 Mirja Juuri przeciwko Fazer Amica Oy, Zb. Orz. 2008 I-08883, pkt 22.

²³ Art. 4 ust. 1 dyrektywy.

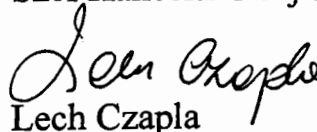
pracy będzie w takim przypadku związane z przekształceniem organizacyjnym spółki prawa handlowego w osobę prawną działającą na podstawie aktu o jej utworzeniu oraz nadanego jej statutu.

Należy również podkreślić, że projekt ustawy nie zmierza do modyfikacji ani uchylecia stosowania Kodeksu pracy w zakresie szerszym, niż zostało to wyżej przedstawione. Zastosowanie znajduje więc art. 23¹ Kp, określający w szczególności zakres obowiązków informacyjnych spoczywających na nowym pracodawcy.

4. Konkluzja

Projekt ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 1 września 2014 r.

BAS-WAPEiM-1853/14

Pani Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna w sprawie stwierdzenia, czy poselski projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt zmierza do określenia zasad i trybu przekształcania jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury. Utworzona w tym trybie państwowa instytucja kultury ma wstąpić we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była przekształcana spółka. Pracownicy przekształcanej spółki mają stać się, z dniem przekształcenia, pracownikami utworzonej instytucji kultury, z zachowaniem dotychczasowych warunków pracy i płacy.

Do państwowej instytucji kultury utworzonej w trybie określonym w projekcie ustawy mają mieć zastosowanie przepisy ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej¹. Zgodnie z postanowieniami rozdziału 2A ustawy, dotyczącego pracowników instytucji kultury, stosuje się do nich przepisy Kodeksu pracy, jednak z uwzględnieniem określonych w tym rozdziale modyfikacji. Określone tam odrębności dotyczą (1) możliwości przedłużenia do 12 miesięcy okresu rozliczeniowego czasu pracy, co może nastąpić na podstawie układu zbiorowego lub indywidualnego porozumienia; (2) możliwości stosowania przerywanego czasu pracy; (3) wyłączenia stosowania art. 151¹² zd. I Kodeksu pracy („Pracownik pracujący w niedziele powinien korzystać co najmniej raz na 4 tygodnie z niedzieli wolnej od pracy”). Ustawa ta określa również zasady przyznawania dodatków, nagród i odpraw.

Na stanowisko dyrektora utworzonej instytucji kultury ma zostać

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 406 i z 2014 r., poz. 423.

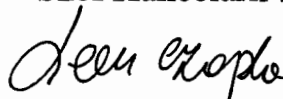
powołany prezes zarządu przekształcanej spółki, przy czym ma on zajmować to stanowisko do czasu powołania dyrektora utworzonej instytucji kultury w trybie określonym w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Stosunek pracy członków zarządu przekształcanej spółki wygasa natomiast z dniem wykreślenia przekształcanej spółki z rejestru przedsiębiorców. Członkom zarządu przysługuje odprawa, chyba że zostaną oni zatrudnieni w utworzonej instytucji kultury.

Projekt ustawy zmierza ponadto do wprowadzenia zmian w dwóch ustawach. W odniesieniu do ustawy z 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych² projekt przewiduje wobec spółek powstałych w wyniku komercjalizacji państwowych instytucji filmowych odpowiednie stosowanie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji, a także przepisów Kodeksu spółek handlowych i ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze z uwzględnieniem przewidzianych w nowelizowanej ustawie odrębności. Zmiana w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej przewiduje, że instytucja kultury utworzona lub przekazana w trybie określonym w nowelizowanej ustawie, wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem była łączona, dzielona albo przekazywana instytucja.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

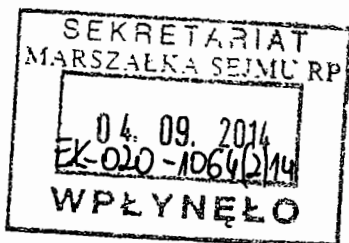

Lech Czapla

² Dz. U. z 2007 r. Nr 102, poz. 710, ze zmianami.

Warszawa, dnia 3 września 2014 r.

Iwona Śledzińska - Katarasińska
Reprezentant Wnioskodawców
Projektu ustawy o przekształceniu
jednoosobowych spółek Skarbu Państwa
prowadzących działalność z wykorzystaniem
dóbr kultury w państwowe instytucje kultury.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

szanowna Pani Marszałku

Jako osoba upoważniona do reprezentowania wnioskodawców projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury. złożonego do Pani Marszałek w dniu 25 lipca 2014 r., w odpowiedzi na pismo z dnia 27 sierpnia 2014 r., znak GMS-WP-03-118/14 uzupełniam uzasadnienie projektu o poniższą treść:

„Należy zauważyć, że większość przepisów projektowanej ustawy albo nie będzie generować żadnych kosztów dla budżetu państwa (w szczególności regulacje dotyczące czynności podejmowanych przez spółkę w celu przygotowania procesu przekształcenia – vide np. art. 6) albo będzie realizowane w ramach dotychczasowych środków, przyznanych urzędom obsługującym poszczególnych ministrów na realizację ich zadań i kompetencji (np. sporządzenie aktu przekształcenia, wydanie aktu o utworzeniu państwowej instytucji kultury czy dokonanie wpisu w właściwym rejestrze – vide np. art. 5, 7 i 8). Czynności te mają charakter standardowy i nie wymagają dodatkowej obsługi technicznej czy kadrowej.

Niezbędne koszty związane ze skorzystaniem z nowej instytucji prawnej (przekształcenia) wprowadzanej w niniejszym projekcie dotyczą:

- a) kosztów związanych ze sporządzaniem aktów notarialnych (uchwały walnego zgromadzenia spółki – odpowiednio 750 zł albo 1100 zł vide § 9 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej, czy akt o przekształceniu spółki – maksymalnie 10.000 zł vide § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 czerwca 2004 r. w sprawie maksymalnych stawek taksy notarialnej) oraz

- b) kosztów sądowych (wpis stały od wniosku o wykreślenie z Krajowego Rejestru Sądowego – 300 zł -vide art. 54 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych).

Przy czym, wśród tych kosztów, ewentualne koszty dla budżetu państwa to tylko koszty sporządzenia w formie aktu notarialnego aktu o przekształceniu spółki, gdyż pozostałe będą obciążały przekształcane spółki. Niemniej zależą one od woli ministra (projekt wymaga pozytywnej oceny wniosku spółki przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego), możliwości budżetowych a przede wszystkim od wprowadzonych zmian organizacyjnych oraz ustalonego dla instytucji kultury, zakresu zadań.

Wydatki dla budżetu państwa ponoszone z części 24 tj. której dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może generować dopiero zaistnienie państwowej instytucji kultury (powstałej z przekształcanej spółki).

Skutki te wiązać się będą przede wszystkim ze zmianą modelu finansowania przekształcanego podmiotu tj. zmianą stricte komercyjnego podmiotu, jaki jest spółka prawa handlowego, w podmiot publiczny, którego zasady finansowania określa przede wszystkim ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, zobowiązująca organizatora instytucji do *zapewnienia środków niezbędnych do rozpoczęcia i prowadzenia działalności kulturalnej oraz do utrzymania obiektu, w którym ta działalność jest prowadzona* (vide art. 12 tejże).

Należy więc zakładać, że w każdym przypadku przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury skala potencjalnych skutków finansowych dla budżetu państwa będzie w praktyce odpowiadać przyjętemu poziomowi dotacji, których minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego udzielał będzie jako organizator tej instytucji.

Oszacowanie już obecnie wysokości dotacji poszczególnych typów dla każdej z przyszłych instytucji, jest nie tylko utrudnione ze względu na nieznaną jeszcze liczbę wniosków o przekształcenie, ale musi też uwzględnić aktualny na dzień przekształcenia stan zasobów materialnych, kadrowych itd. spółek podlegających potencjalnemu przekształceniu (vide np. art. 6 ust. 3 pkt 10 projektu).

Na wysokość dotacji będą też wpływać decyzje organizatora dot. np. racjonalizacji tzw. kosztów stałych poszczególnych „utworzonych” państwowych instytucji kultury (polegające np. na połączeniu takich instytucji w oparciu o przepisy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej).

Dlatego też skalę danych skutków można szacować w sposób bardzo uproszczony. Przykładowo największa ze spółek, które potencjalnie mogłyby podlegać przekształceniu, Polskie Wydawnictwa Muzyczne S.A. uzyskuje obecnie przychody roczne na poziomie 10 mln zł. Bardzo wstępnie można szacować, że funkcjonowanie analogicznej instytucji kultury upowszechniającej zasoby dóbr kultury, którymi obecnie dysponuje PWM S.A., wymagałoby zabezpieczenia rocznie około 13-14 mln zł.

Zakładając, że taka instytucja kultura gospodarując mieniem obecnego PWM S.A. byłaby w stanie uzyskiwać podobne przychody z prowadzonej działalności, można też zakładać, że dotacje przekazywane przez organizatora (ministra) kształtowałyby się na poziomie 3-4 mln rocznie. Taki zatem mógłby być poziom skutków finansowych dla budżetu państwa w przypadku przekształcenia danej spółki.

Skutki finansowe mogą wiązać się zagwarantowaną w projekcie odprawą dla członków zarządów przekształcanych spółek tj. ewentualnym zastosowaniem art. 12 ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (vide art. 10 projektu).

Z dostępnych danych wynika, że we wszystkich 4 wskazanych w uzasadnieniu spółkach są 1-osobowe zarządy, których globalna wysokość odpraw w przypadku posiadania maksymalnego wynagrodzenia zgodnie z art. 8 pkt 3 ww. ustawy wyniosłaby:

288313,20 zł tj. 4 prezesów zarządu x odprawa w wysokości nie wyższej niż trzykrotność wynagrodzenia miesięcznego (stanowiącego maksymalnie sześciokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego) czyli $4 \times 3 \times (6 \times 4004,35\text{zł})$.

Należy jednak pamiętać, że dane koszty poniósłby ewentualnie podmiot zatrudniający i to tylko w przypadku, gdyby wynagrodzenia każdego z prezesów zarządu przekształcanych spółek miały poziom maksymalny, a ponadto każdy z nich nie skorzystałby z możliwości objęcia stanowiska dyrektora utworzonej instytucji (vide art. 10 ust. 2 i 3 projektu).”

do prowadzenia
J. Słodki

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA
Nr WOK-020-112/14

Warszawa, 2014-09-10

Dot. GMS-WP-173-183/14

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 11.09.2014

Pan Adam PODGÓRSKI

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Głównistwo,

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 września 2014 r. uprzejmie informuję, że przekazany projekt nie dotyczy, określonego w art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 z późn. zm.), zakresu spraw podlegających opiniowaniu przez Krajową Radę Sądownictwa, zatem wydanie opinii w przedmiotowej sprawie uznaję za niecelowe.

Z poważaniem

Wiceprzewodniczący
Krajowej Rady Sądownictwa

plk Piotr Raczkowski
sędzia Wojskowego Sądu Okręgowego

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

BSA V-021-286/14

Warszawa, dnia 18.08. 2014 r.

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu 18.08.2014r.

Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 27 sierpnia 2014 r., GMS-WP-173-183/14 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy nie zgłasza uwag **do poselskiego projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury.**

Z poważaniem

prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF

Warszawa, dnia 26.09. 2014 r.

PG VII G 025/260/14

SEKRETARIAT SZEFA KS

L.dz.

Data wpływu 25. 09. 2014

Pan

Lech Czapla

Szef Kancelarii Sejmu RP

Szanowny Panie Szefie

W nawiązaniu do pisma z dnia 27 sierpnia 2014 r., nr GMS-WP-173-183/14, dotyczącego poselskiego projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do zaopiniowania w trybie art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, z późn. zm.), uprzejmie informuję, że nie wnoszę do projektu uwag w zakresie odnoszącym się do obszaru działania prokuratury.

2
A. Seremet

Andrzej Seremet

PROKURATORIA GENERALNA SKARBU PAŃSTWA

Główny Urząd Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa

ul. Hoża 76/78, 00-682 Warszawa
tel.: (+48) 022 392-31-17; fax: (+48) 022 392-31-20

www.prokuratoria.gov.pl
e-mail: kancelaria@prokuratoria.gov.pl

KR-51-410/14/KBU
W/2844/14

Warszawa, 2014.09. 25

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.
Data wpływu 26. 09. 2014

Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na pismo z dnia 27.08.2014 r., znak: GMS-WP-173-183/14, dotyczące zaopiniowania poselskiego projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska), w załączeniu przekazuję opinię Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa do tego projektu.

WICEPREZES
Prokuraturii Generalnej
Skarbu Państwa
Piotr Rodkiewicz

Otrzymują:

- 1) adresat – 1 egz.,
- 2) a/a – 1 egz.

Opinia do poselskiego projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska)

W związku z otrzymaniem do zaopiniowania *poselskiego projektu ustawy o przekształceniu jednoosobowych spółek Skarbu Państwa prowadzących działalność z wykorzystaniem dóbr kultury w państwowe instytucje kultury (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska)*, zauważa się, co następuje:

1. W projektowanej ustawie należałoby ponownie zastanowić się nad sekwencją działań i terminologią użytą w przepisach dotyczących przekształcenia jednoosobowej spółki Skarbu Państwa w państwową instytucję kultury. W art. 5 pkt 1 projektu jest mowa o podjęciu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na przekształcenie spółki w państwową instytucję kultury. Natomiast z pkt 2 w akapicie drugim na str. 3 uzasadnienia projektu wynika, iż walne zgromadzenie (zgromadzenie wspólników) spółki będzie organem uruchamiającym proces przekształcania spółek w państwowe instytucje kultury. Mając na uwadze powyższe we wspomnianym wyżej przepisie bardziej adekwatne wydaje się użycie sformułowania: „*wszczęćie procedury przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury*” zamiast: „*wyrażenia zgody na przekształcenie spółki w państwową instytucję kultury*”.
2. W art. 6 projektu proponuje się nadanie następującego brzmienia ust. 2: „*2. Uchwała, o której mowa w art. 5 pkt 1, powinna być umieszczona w protokole sporządzonym przez notariusza.*”. Propozycja ta ma na celu podkreślenie obowiązku działania przez notariusza i nawiązuje do brzmienia art. 255 § 3 *Kodeksu spółek handlowych*.
3. Wątpliwości budzi ust. 3 w art. 7 projektu, stanowiący o tym, że minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, po sporządzeniu aktu przekształcenia spółki w państwową instytucję kultury, wydaje akt o utworzeniu państwowej instytucji kultury oraz nadaje jej statut. Z wcześniejszego przepisu w tym artykule, tj. ust. 2, wynika, iż jednoosobowa spółka Skarbu Państwa zostanie przekształcona w państwową instytucję kultury, czyli, że nastąpi zmiana formy organizacyjno-prawnej istniejącej już osoby prawnej, która uzyska status państwowej instytucji kultury. Tym samym ust. 3 wydaje się zbędny, zwłaszcza, że art. 8 *ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej* (Dz. U. z 2012 r. poz. 406, z późn. zm.) stanowiąc, iż ministrowie oraz kierownicy urzędów centralnych organizują działalność kulturalną, tworząc państwowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym, nie przesądza o formie aktu dotyczącego utworzenia takiej instytucji. Tym samym wydaje się, iż dopuszczalnym aktem kreującym państwową instytucję kultury będzie akt przekształcenia spółki w taką instytucję, sporządzony w formie aktu notarialnego, który będzie również zawierał statut tej instytucji.
4. Wątpliwości budzi art. 27b dodawany do ustawy z dnia 16 lipca 1987 r. o państwowych instytucjach filmowych (Dz. U. z 2007 r. Nr 102, poz. 710, z późn. zm.) stanowiący, iż do likwidacji i upadłości spółki powstałej w wyniku komercjalizacji państwowej instytucji filmowej stosuje się odpowiednio *Kodeks spółek handlowych* albo *ustawę z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze*. Tym samym przepis ten będzie nakładał na odbiorcę projektowanego aktu prawnego obowiązek samodzielnego wybrania przepisów, które będzie stosował odpowiednio, co nie jest zgodne z zasadą poprawnej legislacji.
5. W uzasadnieniu należałoby wskazać inne spółki, które mogą być objęte zakresem projektowanej ustawy, w tym np. spółkę kopalnia Soli „Wieliczka” S.A., której „*najważniejszym celem jest zachowanie dla przyszłych pokoleń i udostępnienie społeczeństwu pomnika historii i kultury Narodu Polskiego, unikalnego zabytku światowego dziedzictwa przyrody i techniki oraz miejsca kultu*” (<http://www.kopalniawieliczka.eu/pl/o-spolce>).

STAN
Przedmiotowa opinia
Opinia nr 10
14.09.2014
I. Śledzińska-Katarasińska
14.09.2014